

Verslag van de Ministersconferentie terzake van de organisatie der agrarische markten (Parijs, 25-28 Maart 1952)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. NVV - J.G. van Wouwe 1945-1973. Stukken betreffende Europese en internationale organisaties. Stukken betr. de Nationale Commissie van advies voor de Europese Landbouwintegratie. 1952-1955, 105.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL:

http://www.cvce.eu/obj/verslag_van_de_ministersconferentie_terzake_van_de_organisatie_der_agrarische_markten_parijs_25_28_maart_1952-nl-88112183-6133-42b6-bce5-8020a3491551.html

Publication date: 22/10/2012

Verslag van de voorbereidende conferentie te Parijs

Op uitnodiging van de Franse Regering kwamen van 25 t/m 28 Maart de vertegenwoordigers van 15 landen (alle O.E.E.C.-landen - zie bijlage nr.10 - behalve Portugal, Triëst en IJsland) te Parijs bijeen om een voorbereidende conferentie te houden voor de vorming van een Europese landbouwgemeenschap. De opening vond op 25 Maart te 3 uur 's-namiddags plaats in de Salon de l'Horloge aan de Quai d'Orsay.

De Nederlandse delegatie naar deze Conferentie was als volgt samengesteld:

S.L.Mansholt, Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening,
Prof.Dr.J.R.M.van den Brink, Minister van Economische Zaken,
D.P.Spiereburg, Directeur-Generaal voor de Buitenlandse Economische Betrekkingen,
Mr.J.J.van der Lee, Chef der Directie Internationale Organisaties van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening,
Mr.P.A.Blaisse, Directeur van de Buitenlandse Economische Betrekkingen,
Mr.M.C.van der Burcht van Lichtenberg, van het Bureau Westelijke Samenwerking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken,
Dr.J.Linthorst Homan,
Mr.J.S.Biesheuvel, Secretaris Afdeling Buitenland van de Stichting voor de Landbouw,
Mr.H.E.R.E.A.Frank, Landbou wattaché bij H.M. Ambassade te Parijs,
Mr.E.A.Lieftrinck, Financiële Raad bij H.M. Ambassade te Parijs,
Drs.W.Le Mair, Referendaris ter Directie Internationale Organisaties van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, secretaris.

De Franse delegatie heeft bij het begin van de conferentie een Memorandum overhandigd, waarin de Franse Regering haar zienswijze weergaf t.a.v. doel en middelen bij het scheppen van een Europese landbouwgemeenschap. De schets, die daarin gegeven wordt is in zijn omlijning zo ruim, dat hierin zowel door de Franse als door de Nederlandse Regering geuite inzichten tot uitdrukking komen.

Van belang zijn vooral die passages, waarin wordt opgemerkt, dat de landbouw gezien dient te worden als een volgende stap op de weg naar een verenigd Europa, de weg die reeds betreden werd met de Europese kolen- en staalgemeenschap en de Europese Defensiegemeenschap.

Na de opening van de Conferentie werd, op voorstel van Nederland, met algemene stemmen tot voorzitter benoemd Minister Pflimlin, voormalig Minister van Landbouw en ten tijde van de Conferentie Minister van Overzeese Gebiedsdelen.

Nadat Minister Mansholt en de Italiaanse Minister van Landbouw, Fanfani, als vice-voorzitters gekozen waren, trad de vergadering in algemene beschouwingen, waarbij de voorzitters der nationale delegaties de visie van hun respectieve Regeringen weergaven.

De volgende standpunten kwamen hierbij tot uiting :

1. Uitgaande van het Franse Memorandum werd de meest positieve houding aangenomen door Frankrijk, Nederland, Italië, Griekenland en Turkije.

Frankrijk.

Minister Pflimlin gaf nog eens uitdrukkelijk de doelstelling aan van een landbouwgemeenschap: bevordering van de Europese eenheid. Hij bepleitte stabilisatie der marktverhoudingen, uitbreiding van de handel en gelegenheid tot gezonde concurrentie, waardoor de kostprijzen zouden dalen. De Minister van Landbouw, Laurens, wees op het belang van rationalisatie van de landbouw en het voeren van een Europese investeringspolitiek, terwijl hij de realiseerbaarheid ontkende van een Europese landbouwgemeenschap met behulp van organen, die uitsluitend consultatieve bevoegdheden bezitten.

Nederland.

Minister Mansholt duidde eveneens de landbouwintegratie aan als een schrede naar grotere Europese eenheid, doch nam daarenboven het standpunt in, dat landbouwintegratie de gehele landbouw moet omvatten en niet een aantal sectoren daarvan. De Fransen en vooral Minister Laurens stelden hier hun zienswijze, welke uitgaat van integratie voor enkele producten, tegenover. Minister Mansholt achtte met de Franse delegatie een zekere mate van soevereiniteitsoverdracht noodzakelijk.

Italië.

Minister Fanfani kon zich met de inhoud van het Franse memorandum geheel verenigen en legde bovendien de nadruk op een nauwe samenwerking der West-Europese landen voor een rationeler gebruik van de grond, de arbeid en het kapitaal en voor de bevordering der migratie.

Griekenland en Turkije

behoorden, zoals gezegd, eveneens tot de positief geïnteresseerde landen.

2. Een iets minder positieve, doch wel duidelijke houding werd aangenomen door het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen, die beiden de gedachte van soevereiniteitsoverdracht verwierpen, doch nauwe banden met een Europees gezagsorgaan voor de landbouw mogelijk achtten.

De Engelse delegatieleider wees op de onjuistheid van de beschuldiging, dat Engeland zich afzijdig zou houden van de Europese integratie en herinnerde in dit verband aan het voorstel, dat Minister Eden kort tevoren gedaan had aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Weliswaar zou het Engeland zeer moeilijk vallen een of andere vorm van boven-nationaal gezag te accepteren, doch dit zou geen beletsel vormen om de integratieplannen te bestuderen en te streven naar een vorm van nauwe samenwerking (close-associationship) met de continentale landbouwgemeenschap.

Ook Noorwegen zou streven naar een nauwe band met de geïntegreerde landen.

3. België, Luxemburg, West-Duitsland en Oostenrijk namen een voorzichtige en minder duidelijke houding aan. Zonder zich principieel uit te spreken tegen iedere vorm van soevereiniteitsoverdracht vormde het Franse Memorandum voor hun delegaties geen aanvaardbaar standpunt. Zij waren het er in het algemeen wel over eens, dat gestreefd moet worden naar een landbouwgemeenschap in Europa, doch achtten deze slechts op zeer lange termijn te verwezenlijken. Het punt van de soevereiniteitsoverdracht werd òf vermeden òf als nog niet aan de orde zijnde ter decisie naar een verre toekomst verschoven. Men wilde zich hier in geen enkele richting vastleggen, ook niet in die van close-associationship. De Belgische Minister van Landbouw, Héger, achtte een Europees gezagsorgaan allerminst gewenst.

4. Denemarken, Zweden, Ierland en Zwitserland bewaarden de grootste distantie t.a.v. de integratiegedachte en hun bijdrage bleef ertoe beperkt, dat zij zieh bereid verklaarden de détails van de verschillende plannen op een komende conferentie te bestuderen. De vertegenwoordiger van Denemarken bleek weinig waarde te hechten aan een landbouwintegratie naast het streven in het kader van de O.E.E.C. om tot liberalisatie van het handelsverkeer te komen. De Ierse delegatie achtte het in de O.E.E.C. naar voren gebrachte plan om de productie met 25% op te voeren voorlopig de belangrijkste taak voor de Europese landen.

Na de uiteenzetting der standpunten hield de Conferentie zich in de middagzitting van de tweede dag bezig met de vraag op welke wijze verder zou worden gewerkt.

1. Enkele landen hadden voorkeur voor een definitieve conferentie, welke onder de auspiciën van de O.E.E.C. of de Raad van Europa zou worden gehouden. Hiertegen rezen bezwaren van de zijde van Nederland, Italië, België, Frankrijk, Duitsland en Turkije, welke landen zich voor een conferentie ad hoc uitspraken, zij het in samenwerking met deskundigen van de O.E.E.C. en de FAO. Aldus werd besloten.

2. Voorts werd overeengekomen, dat deze conferentie zal plaats hebben te Parijs tussen 1 Juni en 31 October. Met de organisatie van de komende conferentie zal de Franse Regering zich belasten; zij zal een definitieve datum vaststellen.

3. Andere besluiten, welke op deze zitting t.a.v. de komende conferentie werden genomen zijn de volgende:

(1) In principe zullen de internationale beroepsorganisaties van de producenten, de handel en de industrie worden uitgenodigd als "observers" aan de werkzaamheden deel te nemen;

(2) De deelnemende landen zullen bijdragen in de kosten van de conferentie;

4. Door Minister Mansholt werd het voorstel gedaan dat, alvorens de definitieve conferentie bijeenkomt, door een werkgroep een rapport wordt opgesteld, dat als basis-document voor deze conferentie moet dienen. Inzake de inhoud van dit basis-document wees de Minister er op, dat naast het verzamelen van gegevens over de positie van de landbouw in de verschillende landen, de institutionele zijde van een landbouwintegratie hierbij betrokken dient te worden.

Tijdens de ochtendzitting van de derde dag kwam de oprichting van de bovenbedoelde werkgroep in behandeling.

Besloten werd, dat hiertoe zou worden overgegaan.

Aangezien met betrekking tot de taak en de samenstelling van de werkgroep niet direct overeenstemming kon worden verkregen, werd tijdens de ochtendzitting een commissie van redactie gevormd, welke de "terms of reference" voor de werkgroep zou opstellen. In deze redactiegroep hadden zitting vertegenwoordigers van België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Nederland, Oostenrijk, Turkije en het Verenigd Koninkrijk,

Minister Héger, de enige Minister in deze redactiecommissie, werd tot voorzitter benoemd.

De opdracht aan deze commissie van redactie was in zoverre beperkt, dat reeds door de voorbereidende conferentie de volgende agendapunten voor de definitieve vergadering waren vastgesteld:

(1) de opzet van de organisatie en de eenwording der Europese markten;

(2) de structuur en de bevoegdheden van de organen, welke noodzakelijk zijn om de organisatie en unificatie door te voeren;

(3) de verhouding tussen de Europese landbouwgemeenschap en de landen, welke hieraan niet volledig kunnen deelnemen, doch hiermee wel een nauwe band willen onderhouden;

(4) de verhouding tussen de Europese landbouwgemeenschap en derde landen, welke geen speciale band met deze gemeenschap onderhouden.

De besprekingen in de commissie van redactie waren niet gemakkelijk. Zij concentreerden zich in hoofdzaak op een drietal punten:

de omvang van de werkgroep en de vertegenwoordiging der landen hierin;

de vraag of het door de werkgroep te verrichten onderzoek zich zou bepalen tot een beperkt aantal producten of de eenwording van de landbouw als één geheel als uitgangspunt zou nemen;

de vraag of en in welke mate de werkgroep zich met de hierboven vermelde agendapunten over de institutionele aspecten zou bezighouden.

Uiteindelijk heeft de commissie van redactie een mandaat voor de werkgroep opgesteld, waarin het Nederlandse standpunt grotendeels is aanvaard.

Aangezien vermeden diende te worden, dat een omvangrijke groep van experts zich zou gaan begeven in discussies over de vraagstukken, die op Regeringsniveau moeten worden beslist, werd, toen bleek dat het voorstel tot beperking van de groep tot Frankrijk, Italië, Nederland, Engeland en Duitsland tegenstand ontmoette, de opdracht der werkgroep beperkt tot het verzamelen van documentatie.

Voor de tegenstelling t.a.v. de omvang van de integratie - een beperkt aantal producten of de gehele landbouw - is een compromis gevonden.

De werkgroep zal een verslag maken over alle landbouwproducten, die door elk van de deelnemende landen worden voorgesteld. Bovendien heeft de werkgroep tot taak al die gegevens te verzamelen over de positie van de landbouw in het algemeen, alsook in het bijzonder over de economische, de technische en de sociale vraagstukken van de landbouwproductie, de consumptie, de distributie en de markt- en prijsbeleid. Hierdoor is de landbouw in zijn geheel in het verslag van de werkgroep betrokken.

Ten slotte zal het verslag van de werkgroep zich uitstrekken over de institutionele aspecten van een landbouwgemeenschap.

Tijdens de ochtendzitting van de vierde dag, tevens haar laatste bijeenkomst, heeft de Conferentie aan dit ruim gestelde mandaat haar goedkeuring gehecht.

Besloten werd het verslag van de werkgroep als eerste agendapunt op te nemen voor de definitieve Conferentie.

Resumerend kan worden gezegd, dat de Voorbereidende Conferentie aan zijn, uiteraard beperkte, doel heeft beantwoord. Het gevoerde overleg heeft de bereidheid aangetoond van de deelnemende landen om te gaan confereren over de organisatie van een Europese landbouwmarkt.

Het door de Nederlandse Regering bij de Voorbereidende Conferentie ingenomen standpunt kan als volgt worden samengevat:

1°. Een algemene economische integratie is volstrekt noodzakelijk; de landbouw moet daarbij als een belangrijk onderdeel volledig tot zijn recht komen.

2°. Er moet één Europese markt voor alle landbouwproducten komen, niet slechts voor enkele producten, aangezien het laatste "absoluut onmogelijk" is. Afgezien van de politieke onhoudbaarheid van het systeem van productsgewijze integratie, althans indien men streeft naar een verenigd Europa, miskent zulk een systeem bovendien de noodzaak tot opvoering en rationalisatie van de landbouwproductie in Europa. Bovendien gaat het voorbij aan het karakter van het in Europa overwegende, z.g. gemengde bedrijf, waarin een veelheid van producten wordt voortgebracht, waartussen een ondeelbare band bestaat.

3°. Een zekere mate van soevereiniteitsoverdracht is noodzakelijk. Hoewel de Voorbereidende Conferentie t.a.v. de beginselen zeer verdeeld bleek is met het Nederlandse standpunt rekening gehouden bij de vaststelling van de agenda voor de definitieve conferentie, welke komend najaar gehouden zal worden. Ten slotte kan nog worden gewezen op de constructieve houding, die Engeland op de Voorbereidende Conferentie heeft ingenomen, terwijl het reeds met het Plan-Eden een positieve bijdrage aan de Europese gedachte heeft willen leveren en bovendien zijn garantie verleende aan de Europese Defensiegemeenschap.

Dat Engeland streeft naar de nauwste vorm van samenwerking met een Europese landbouwgemeenschap, die momenteel politiek bereikbaar is voor het Britse Eilandenrijk, is van buitengewone betekenis voor het succes van de gezamenlijke West-Europese krachtsinspanning. De vraag of en in welke mate Engeland zich met de Europese landbouwintegratie associeert kan voor de houding van verschillende landen, die nog "op de wip" zitten van doorslaggevend belang zijn. Daarenboven hangt van dezelfde vraag zeer veel af voor de

levensvatbaarheid van de landbouwgemeenschap.

DE VOORZITTER VAN DE NATIONALE COMMISSIE VAN ADVIES VOOR DE EUROPESE
LANDBOUWINTEGRATIE,

(Dr. Ir.S.L.Louwes)